§ 342 Dnr KS 2026/00179-1.5.2

Beslut - Motion från (M) om mer samhällstjänst i stadens tjänst

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen bifalls.

Ärendebeskrivning

Eleonore Lundkvist (M) och Johan Fernkvist (M) har i en motion med rubriken Motion från (M) om mer samhällstjänst i stadens tjänst föreslagit

att Västerås stad ska utveckla samverkan mellan staden och Frivården med målet att tillskapa fler arbetsplatser för samhällstjänst inom staden.

att Västerås stad uppdrar åt tekniska nämnden att där det är möjligt och säkert ordna fler arbetsplatser för Frivårdens klienter inom exempelvis snöskottning, ogräsrensning och klottersanering.

Kommunfullmäktige har den 5 februari 2026 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Västeråsmajoriteten anser att motionens att-satser är bra och föreslår därför att motionen ska bifallas. Det är viktigt att personer som döms till samhällstjänst snabbt får en möjlighet att utföra det arbetet. Därför behöver Västerås stad se över möjligheten att tillskapa fler arbetstillfällen för samhällstjänst.

En person som dömts till samhällstjänst och som saknar eget arbete kan ha stor nytta av att finnas i ett socialt sammanhang med andra vuxna. Erfarenheten av det arbetet kan underlätta för personen att få ett riktigt arbete.

Västeråsmajoriteten har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen bifalls.

Yrkanden

Eleonore Lundkvist (M), Anna Maria Romlid (V) och Caroline Frisk (SD) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut, stadsledningskontorets förslag, och att kommunstyrelsen därmed beslutar i enlighet med detta.

Svar på motion från (M) om mer samhällstjänst i stadens tjänst

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen bifalls.

Motivering

Eleonore Lundkvist (M) och Johan Fernkvist (M) har i en motion med rubriken *Motion från (M) om mer samhällstjänst i stadens tjänst* föreslagit

att Västerås stad ska utveckla samverkan mellan staden och Frivården med målet att tillskapa fler arbetsplatser för samhällstjänst inom staden.

att Västerås stad uppdrar åt tekniska nämnden att där det är möjligt och säkert ordna fler arbetsplatser för Frivårdens klienter inom exempelvis snöskottning, ogräsrensning och klottersanering.

Kommunfullmäktige har den 5 februari 2026 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Västeråsmajoriteten anser att motionens att-satser är bra och föreslår därför att motionen ska bifallas. Det är viktigt att personer som döms till samhällstjänst snabbt får en möjlighet att utföra det arbetet. Därför behöver Västerås stad se över möjligheten att tillskapa fler arbetstillfällen för samhällstjänst.

En person som dömts till samhällstjänst och som saknar eget arbete kan ha stor nytta av att finnas i ett socialt sammanhang med andra vuxna. Erfarenheten av det arbetet kan underlätta för personen att få ett riktigt arbete.

Stadsledningskontoret
Lina Dahlström
Epost: lina2.dahlstrom@vasteras.se

Underlag för beslut om motion från (M) om mer samhällstjänst i stadens tjänst

Ärendebeskrivning

Eleonore Lundkvist (M) och Johan Fernkvist (M) har i en motion med rubriken Motion från (M) om mer samhällstjänst i stadens tjänst föreslagit att:

- Västerås stad ska utveckla samverkan mellan staden och Frivården med målet att tillskapa fler arbetsplatser för samhällstjänst inom staden.
- Västerås stad uppdrar åt tekniska nämnden att där det är möjligt och säkert ordna fler arbetsplatser för Frivårdens klienter inom exempelvis snöskottning, ogräsrensning och klottersanering.

Kommunfullmäktige har den 5 februari 2026 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Faktaunderlag

Samhällstjänst genomförs under kontroll av frivården och innebär att den som döms får utföra praktiskt, oavlönat samhällsnyttigt arbete i stället för att sitta i fängelse. Frivården är en del av Kriminalvården och ansvarar för straff som verkställs ute i samhället.

Samhällstjänst utförs på fritiden, till exempel under kvällar eller helger men kan även förläggas under dagtid. Den sker hos ideella föreningar eller organisationer, i kommunal eller annan offentlig verksamhet och får inte konkurrera med jobb på arbetsmarknaden eller vara i ett vinstdrivande företag. Frivården beslutar om lämplig arbetsplats.

De krav som ställs på arbetsplatsen för samhällstjänst är:

- det ska finnas en kontaktperson som kan nås på telefon under samhällstjänstpasset.
- endast frivården kan göra ändringar i schemat.
- ge den dömde tydliga instruktioner och arbetsuppgifter med tydliga ramar.
- arbetsplatsen ska meddela frivården om den dömde uteblir eller missköter sig.

Frivården har uttalat att det finns ett behov av fler platser för samhällstjänst och det finns idag ett etablerat förfarande för hur arbetsplatser anmäler intresse för att ta emot en person som avtjänar sitt straff genom samhällstjänst. Om verksamheter inom Västerås stad har lämpliga platser för detta ändamål kan denna funktion användas.

Två tredjedelar av alla frivårdskontor runt om i Sverige, däribland Västerås, är anslutna till Samhällsstäd som är ett samarbete mellan Håll Sverige Rent och Kriminalvården. Syftet är att personer dömda till samhällstjänst får möjlighet att bidra till en renare miljö genom att plocka skräp. Teknik- och fastighetsförvaltningen inom Västerås stad har en del i denna samverkan genom att ange vilka områden som ska städas och vid behov hämta soppåsar efter arbetspass.

Västerås stads arbetsmarknadsenhet har även en etablerad samverkan med Frivården där det utförs samhällstjänst i flera olika verksamheter.

Om ytterligare arbetsuppgifter ska erbjudas av Västerås stad behöver det vara sådana uppgifter som staden inte har med redan avtalade entreprenörer. Det är även viktigt att komma ihåg att de som utför samhällstjänst hjälper till efter sina förutsättningar och utan ersättning.

Juridisk bedömning

Kommuner får enligt 2 kap. 2 § kommunallagen inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten ska ha hand om, och det kommunala självstyret sätter gränser för vad staten får begära av en kommun. Kriminalvården kan inte tvinga fram samhällstjänstplatser utan det ska vara ett helt frivilligt åtagande från kommunen.

Ekonomisk bedömning

Samhällstjänst innebär att den dömde genomför oavlönat samhällsnyttigt arbete i stället för att sitta i fängelse, vilket innebär att det inte medför någon kostnad för arbetsplatsen. Arbetsplatsen får heller ingen ersättning för att ta emot en person som har samhällstjänst.

Hållbarhets- och näringslivsbedömning

Samhällstjänst kan bidra till bättre förutsättningar för god hälsa genom meningsfull sysselsättning för personer som avtjänar sitt straff. Samhällstjänst kan även bidra till att personer som står långt från arbetsmarknaden erbjuds arbetstillfällen och praktisk arbetslivserfarenhet.

Bedömning av barnets bästa

Förslaget berör inte barn direkt, men barn i familjer där föräldrar avtjänar samhällstjänst kan påverkas indirekt positivt om föräldern får bättre förutsättningar för återintegrering i samhället.

Helene Öhrling	Katarina Thorsell
Stadsdirektör	Administrativ direktör

Motion 2026-02-05

Motion angående mer samhällstjänst i stadens tjänst

Varje år döms västeråsare till samhällstjänst. Dessa hanteras av Frivården som har ett stort behov av arbetsplatser som kan utföras inom ramen för samhällstjänsten.

Brottsförebyggande rådet varnar för att både offentliga och privata aktörer har svårigheter att erbjuda arbetsplatser som inte bara bidrar till samhället utan också uppfyller de regler och kriterier som kriminalvården ställer.

Samtidigt har Västerås stad ett behov av att gator och torg ofta är fulla av ogräs. På vintern är det många platser som behöver skottas efter snöfall. Stadens fastigheter skottas exempelvis i egen regi.

Idag har Frivården och Västerås stad ett samarbete gällande att utföra skräpplockning. Detta bör utökas till att innefatta fler områden med arbetsuppgifter som kan utföras utan utbildning eller som innefattar större risker.

Genom att erbjuda sådana arbetsuppgifter skapas en "win-win" situation där personer dömda för samhällstjänst får meningsfulla sysslor, samtidigt som staden får den arbetskraft den behöver för att upprätthålla en ren och trygg stadsmiljö.

Västerås stad kan på detta sätt bidra till att möta Frivårdens behov av arbetsplatser samhällstjänstdömda samt bidra till att de västeråsare som en gång agerat mot samhällsintresset är med och städar upp i stället. De som döms för brott ska göra rätt för sig.

Med anledning av ovanstående förslås kommunfullmäktige besluta:

att Västerås stad ska utveckla samverkan mellan staden och Frivården med målet att tillskapa fler arbetsplatser för samhällstjänst inom staden

att Västerås stad uppdrar åt tekniska nämnden att där det är möjligt och säkert ordna fler arbetsplatser för Frivårdens klienter inom exempelvis snöskottning, ogräsrensning och klottersanering

Eleonore Lundkvist (M) **Johan Fernkvist (M)**